úřady pro ochranu dětí a pro péči o mládež. Úkol tento bude svěřen ovšem jen orgánům naprosto spolehlivým, které se k tomu hodí svým složením a svou správou; volbou jejich pověřeny budou Zemské správy politické. Také orgány ty mají býti podřízeny jakémusi státnímu dozoru a ministerstvu sociální péče má býti umožněno, aby toto jejich úřední pověření kdykoliv odvolalo. Pouze tam, kde by takových vhodných organisací pro péči o mládež nebylo, přijmou úkol tento prozatím okresní správy politické. Dozorčí osoby, mají býti podle potřeby honorovány, což bude umožněno přiměřenými státními subvencemi. Soustavný dozor na děti v cizí péči a děti nemanželské, závisí na přesné jejich evidenci, neselhávající při žádné změně místa pobytu; úprava evidence je proto nezbytná a zmocnění tímto zákonem dané vztahuje se také na ni.

7. června 1920.

(Posl. sněmovna N. s. R. Č. I. vol. obd., 1. zas. Tisk. 30.)

Odbor II.

Péče o válečné invalidy.

Nařízení vlády republiky Československé ze dne 4. května 1920, čís. 346, jímž se provádí zákon ze dne 20. února 1920, č. 142 Sb. z. a n., o požitcích válečných poškozenců.

(Vyhlášeno v částce LXVI. Sb. z. a n. dne 19. května 1920.)

Článek I.

K § 1.

Nárok na požitky podle tohoto zákona mají za určitých podmínek tyto osoby:

a) invalidé světové války, t. j. státní občané Československé republiky, jejichž výdělečná schopnost byla snížena aspoň o 20% následkem

1. služby vojenské, konané za světové války;

2. vojenských úkonů a prací, k nimž byli povoláni za světové války podle zákona ze dne 26. prosince 1912, č. 236 ř. z., případně uherského zák. čl. LXVIII. z roku 1912, anebo jako železniční zřízenci;

3. útrap v zajetí, do něhož upadli jako civilní zajatci neb rukojmí;

b) vdovy (družky), sirotci a předkové po státních občanech Československé republiky, kteří padli (zemřeli)

1. ve službě vojenské (následkem služby vojenské), konané za světové války;

2. při vojenských úkonech a pracích (následkem vojenských úkonů a prací), k nimž byli povoláni za světové války podle zákona ze dne 26. prosince 1912, č. 236 ř. z., případně uherského zák. čl. LXVIII. z roku 1912, anebo jako železniční zřízenci;

3. v zajetí (následkem útrap v zajetí), do něhož upadli jako civilní zajatci neb rukojmí;

c) manželky (družky), děti a předkové státních občanů Československé republiky, kteří se stali nezvěstnými za okolností, uvedených pod písmenem b).

Podmínkou nároku na důchod jest také u osob vyjmenovaných pod písmenem b) a c) státní občanství v Československé republice.

Pod ustanovení zákona nespadají vojenští gážisté, poddůstojníci z povolání, jejich příslušníci a pozůstalí (§ 44 zák.).

K § 2.

a) Příjem.

Příjmem ve smyslu zákona rozumí se příjem, tvořící základ pro ukládání daně z příjmu, tedy příjem po odpočtu srážek připuštěných zákony o dani z příjmu; v případě potřeby jest vyžádati sdělení příslušné berní správy.

Rozhodujícím jest roční příjem docílený v kalendářním roce předcházejícím roku, v němž se jedná o přiznání (§ 30) neb zastavení (§ 31) důchodu.

Netrval-li příjem ještě plný rok, bude čítán na základě poměrného příjmu vztaženého na celý rok. (Na př.: Příjem válečného poškozence, jenž byl zaměstnán teprve posledních 6 měsíců v roce, a to s měsíčním platem 300 Kč, dlužno tedy čítati na celý rok penízem 3600 Kč.)

Měl-li válečný poškozenec v jednom kalendářním roce příjem, jenž přesahoval hranici vylučující nárok na požitky, a přestane neb klesne-li v druhém kalendářním roce příjem jeho tou měrou, že na celý rok počítán nedosahuje již oné hranice, na př. klesne-li samojediný příjem ze služného (mzdy) pod ročních 8000 Kč, je okolnost ta pro dotyčný kalendářní rok bez vlivu a přísluší nárok na požitky teprve pro příští kalendářní rok.

Má li válečný poškozenec jedině příjem, plynoucí z činnosti hospodářsky nesamostatné, tvoří roční příjem Kč 8000 hranici, při které ještě má nárok na nezkrácené požitky; má-li příjmy, plynoucí jednak z činnosti hospodářsky nesamostatné, jednak z činnosti hospodářsky samostatné, dlužno při stanovení hranice té připočísti k příjmu z činnosti hospodářsky samostatné pouze polovičku příjmu z činnosti nesamostatné. (Hranice jest dosažena na př. u válečného poškozence, jenž má 6000 Kč ročního služného [mzdy] — započítává se pouze polovičkou, t. j. 3000 Kč a 1000 Kč ročního příjmu z domu, polností, živnosti neb kapitálu.)

b) Osoby, jejichž příjem se připočítává k příjmu válečného poškozence.

Totéž platí o příjmu osob, jichž příjem se k příjmu poškozencovu připočítává podle § 2, odst. 2.

Válečný invalida má za předpokladů níže uvedených podle obecného občanského zákoníku povinnost přispívati k výživě těchto osob:

manželky po dobu manželství a po dobu sporu o rozvod neb rozloučení;

rozvedené neb rozloučené manželky, nebylo li ve svatebních smlouvách stanoveno žádného zaopatření a nastalo-li rozvedení neb rozloučení bez její viny nebo přiznal-li soud nárok na alimentaci; manželky v obapolné shodě rozvedené, nevzdala li se při rozvodu výživy;

k výdělku nezpůsobilých manželských a legitimovaných potomků a takových, kteří pocházejí z neplatného manželství, byla-li překážka manželství jednomu neb oběma manželům bez jejich viny neznáma, pokud nestačí příjmy z vlastního jmění k výživě;

k výdělku nezpůsobilých nemanželských dětí, pak vnuků po manželských dětech, pokud nestačí jejich vlastní příjmy k výživě (u vnuků kromě toho, pokud vlastní rodiče sami jsou nemajetní);

k výdělku nezpůsobilých adoptovaných dětí, pokud nestačí příjmy z vlastního jejich jmění k výživě a pokud smlouva o adopci neustanovuje jinak;

k výdělku nezpůsobilých manželských rodičů a děda a báby a k výdělku nezpůsobilé nemanželské matky, pokud nestačí příjmy z vlastního jejich jmění k výživě.

Žena požívající důchodu vdovského má za předpokladů níže uvedených podle obecného občanského zákoníku povinnost přispívati k výživě těchto osob:

k výdělku nezpůsobilých potomků, pokud nestačí příjmy z vlastního jejich jmění k výživě (u vnuků kromě toho, pokud vlastní rodiče sami jsou nemajetní);

k výdělku nezpůsobilých manželských rodičů a děda a báby a k výdělku nezpůsobilé nemanželské matky, pokud nestačí příjmy z vlastního jmění k výživě.

c) Příjem převyšující maximální hranici.

Vzhledem k ustanovení § 2, že válečnému poškozenci, jehož příjem nad 4000 Kč jest menším nežli součet ze 4000 Kč a z důchodu (§ 6), jenž by válečnému poškozenci jinak příslušel, jest přiznati důchod v částce doplňující tento součet, dlužno na př. válečnému invalidovi, jehož výdělečná schopnost je snížena o 85 neb více procent a jenž má roční příjem 4100 Kč, neplynoucí z činnosti hospodářsky nesamostatné, přiznati invalidní důchod ročních 1700 Kč [(4000 + 1800) — 4100 = 1700].

Obdobně je tomu při příjmu nad 8000 Kč, jenž plyne válečnému poškozenci z činnosti hospodářsky nesamostatné. Má-li na př. zmíněný válečný invalida roční příjem 8100 Kč, plynoucí z činnosti hospodářsky nesamostatné, dlužno mu přiznati invalidní důchod ročních 1700 Kč [(8000+1800) — 8100 = 1700].

d) Činnost hospodářsky nesamostatná.

Příjmem z činnosti hospodářsky nesamostatné dlužno rozuměti příjem, plynoucí z poměru námezdního, ať již veřejno- či soukromoprávního, ať jest zaměstnavatelem kdokoliv (stát či obec či jiná osoba právnická či osoba fysická).

K § 3.

Žijí-li s válečným poškozencem ve společné domácnosti osoby, k jejichž výživě válečný poškozenec podle zákona jest povinen přispívati a skutečně přispívá, zvyšuje se částka v § 2 uvedená (t. j. 4000 Kč, jde-li o příjem, plynoucí z činnosti hospodářsky samostatné, případně 8000 Kč, jde-li o příjem, plynoucí z činnosti hospodářsky nesamostatné) o 10%, tedy o 400 Kč, případně 800 Kč za každou jednotlivou takovou osobu, nejvýše však o 2000 Kč ročně.

Zmíněné zvýšení o 400 Kč za každou další osobu nastane v případech, kde válečný poškozenec má pouze příjem, plynoucí z činnosti hospodářsky samostatné, kdežto zvýšení o 800 Kč platí pro případy, kde válečný poškozenec má buď příjem, plynoucí výlučně z činnosti hospodářsky nesamostatné, nebo příjem smíšený.

Má-li válečný invalida-dělník, tedy invalida hospodářsky nesamostatně činný, manželku a dítě, tvoří příjem ročních 9600 Kč všeobecnou hranici, při které válečný invalida má ještě nárok na nezkrácený důchod invalidní; ovšem započítává se dle § 2 do příjmu manželova případný příjem manželky a dítěte. (Příklad: Válečný invalida N., ženatý, otec jednoho dítěte, má vzhledem ke snížení výdělečné schopnosti o 45% nárok na invalidní důchod ročních 900 Kč; má-li pak 7000 Kč roční mzdy a manželka jeho, k jejíž výživě přispívá, 1300 Kč ročního příjmu ze samostatné živnosti, je dosažena hranice, při které má N. ještě nárok na nezkrácený důchod invalidní, poněvadž z jeho mzdy započítá se polovička 3500 Kč; hranice pak důchod vylučující zvyšuje se o 20% z maximálního příjmu, stanoveného v § 2 zákona.

K § 4.

Válečný invalida, jehož čistý příjem z trafiky a pod. činí na př. 1600 Kč ročně a jemuž by podle zákona jinak příslušel důchod invalidní 1800 Kč, má nárok na důchod ročních 200 Kč; činí-li v daném případě

čistý příjem z trafiky ročně 1800 Kč neb více, nemá dotyčný válečný invalida nároku na důchod invalidní.

Utrpěl-li státní zřízenec, jenž byl povolán k vojenské službě válečné, v této službě poranění, následkem něhož byl dán do výslužby s výslužným požitkem na př. ročních 1600 Kč, a příslušel-li by jemu podle zákona jinak důchod invalidní 1800 Kč, má nárok na invalidní důchod ročních 200 Kč; činí-li v daném případě výslužný požitek ročně 1800 Kč neb více, nemá dotyčný válečný invalida nároku na důchod invalidní.

Podobně je tomu u válečného invalidy, jenž byl povolán do válečné služby vojenské již jakožto civilní státní pensista.

Příjmy z výslužných neb zaopatřovacích požitků, příslušejících válečnému poškozenci z pensijních (provisních) fondů státních drah (postátněných železnic), z provisního fondu pro poštovní posly, sluší považovati za příjmy pro přiznání důchodu válečného poškozence na roveň postavené „příjmům z výslužných nebo zaopatřovacích požitků, příslušejících válečnému poškozenci od státu, země, kraje, obce nebo veřejného fondu."

Válečný invalida, aspoň z 50% neschopný k výdělku, jenž byl po vzniku nároku na důchod podle tohoto zákona přijat do služeb státu a pod., a jehož činovní neb výslužné požitky z tohoto služebního poměru činí na př. 8000 Kč ročně a jemuž by jinak příslušel invalidní důchod na př. 1800 Kč, má nárok na důchod ročních 900 Kč; činí-li v daném případě požitky tyto 8400 Kč ročně, obdrží jako invalidní důchod 500 Kč [t. j. (8000 + 900) — 8400]; činí-li v daném případě požitky tyto 8900 Kč neb více, nemá dotyčný válečný invalida nároku na důchod invalidní.

Obdobně je tomu, jde-li o osoby mající nárok na důchod vdovský neb předkův, neboť ustanovení §§ 1 až 5 vztahují se na všechny druhy válečných poškozenců světové války, naznačené v § 1.

K § 7.

Snížení výdělečné schopnosti válečných invalidů stanoví sociálnělékařské komise, ustanovené na základě nařízení vlády republiky československé ze dne 23. dubna 1919, č. 224 Sb. z. a n., a ze dne 29. října 1919, č. 575 Sb. z. a n.

K § 8.

Částečný důchod invalidní činí:

při snížení výdělečné schopnosti o	procent plného důchodu invalidního
aspoň 20%, ale méně než 25%	20
aspoň 25%, ale méně než 35%	30
aspoň 35%, ale méně než 45%	40
aspoň 45%, ale méně než 55%	50
aspoň 55%, ale méně než 65%	60
aspoň 65%, ale méně než 75%	70
aspoň 75%, ale méně než 85%	80
aspoň 85%	100

K § 10.

Invalida jest povinen prokázati všechny okolnosti, tvořící podmínku nároku na příplatek pro děti.

Za neopatřeno považuje se dítě dotud, pokud otec jest nucen přispívati k jeho výživě.

K § 11.

Událostí zakládající nárok na důchod invalidní, rozumí se:

1. poranění, které utrpěl vojín (povolanec k válečným úkonům, zajatec, rukojmí) za vojenské služby válečné (za úkonů válečných, v zajetí), pokud poranění to je v příčinné spojitosti se službou válečnou (úkony válečnými, zajetím),

2. choroba, vzniklá (ať již získaná či zhoršená) u vojína (povolance k válečným úkonům, zajatce, rukojmího) následkem vojenské služby válečné (úkonů válečných, v zajetí), pokud choroba ta je v příčinné spojitosti se službou válečnou (úkony válečnými, zajetím).

Onemocnění, jež má tvořiti podklad pro nárok na lékařskou pomoc a léky, nemusí sice býti táž choroba, pro kterou byl invalida uznán válečným invalidou, ale musí býti v příčinné spojitosti s řečenou chorobou.

O lékařskou pomoc dlužno se ucházeti u lékaře veřejné služby zdravotní, příslušného dle místa bydliště, výjimečně pobytu invalidova.

Rozhodnutí o tom, má-li invalida býti odevzdán k léčení na státní náklad do léčebného ústavu, přísluší zemskému úřadu pro péči o válečné poškozence na základě dobrozdání lékařského. Zemský úřad rozhodne též o tom, do kterého léčebného ústavu má invalida býti odevzdán.

Na písemný poukaz zemského úřadu jest invalida oprávněn u železniční pokladny žádati vydání bezplatné jízdenky 3. (třetí) třídy osobního vlaku ze stanice místa bydliště (výjimečně pobytu) do stanice nejbližší léčebnému ústavu, do něhož byl poukázán.

Zmíněným onemocněním nevzniká ještě nárok na případné zvýšení důchodu invalidního; zhorší-li se však onemocněním tím podstatně zdravotní stav invalidův a není-li zhoršení to rázu pouze přechodného, může invalida podle § 29, odst. 3. zákona, požadovati u zemského úřadu pro péči o válečné poškozence přiměřené zvýšení svého důchodu.

Lékárny jsou povinny účtovati léky, předepsané válečným invalidům na státní náklad, podle sazeb, platných pro nemocenské pokladny.

Váleční invalidé, poukázaní ke školení, jsou oprávněni na písemný poukaz zemského úřadu pro péči o válečné poškozence žádati u železniční pokladny vydání bezplatné jízdenky 3. (třetí) třídy osobního vlaku ze stanice místa bydliště do stanice ústavu, do něhož byli poukázáni ke školení.

Pod pojem rodiny zahrnuje se manželka a dítky invalidovy.

K § 13.

Ježto lze při chorobě (odst. 1., č. 2., k § 11) — na rozdíl od poranění (odst. 1., č. 1., k § 11) — těžko stanoviti okamžik události, zakládající nárok na důchod invalidní, váže se tato událost v příčině vdov, jejichž manžel zemřel následkem choroby, teprve na okamžik trvalého propuštění z činné služby vojenské (z válečných úkonů, ze zajetí).

Uzavřel-li vojín, jenž následkem poranění zemřel ještě v činné službě vojenské, neb jenž při sociálně lékařské prohlídce byl uznán válečným invalidou následkem poranění, sňatek po tomto poranění, neb uzavřel-li vojín, jenž při sociálně lékařské prohlídce byl uznán válečným invalidou následkem choroby, sňatek po svém trvalém propuštění z činné služby vojenské, má vdova po něm nárok na důchod vdovský jedině za podmínek § 14; nejsou-li splněny podmínky § 14, může ministerstvo sociální péče v dohodě s ministerstvem financí podle volného svého uvážení přiznati vdově důchod vdovský, ale tu pak vždy v zákonné výši.

Vdova jest povinna prokázati všechny okolnosti, jež tvoří podmínky nároku na důchod vdovský; úmrtním listem má také prokázati, že smrt nenastala z jiného důvodu, než jaký byl podkladem pro uznání manžela válečným invalidou.

K § 15.

Výjimečného ustanovení § 14 nelze obdobně použíti na družky.

K § 17.

Za zcela neschopnou k výdělku se považuje přechodně také vdova, jež, třebas fysicky úplně zdráva, nemůže jíti za výdělečnou prací následkem vyčerpávající péče o nedospělé dítky; jinak dlužno neschopnost k výdělku prokázati vysvědčením lékaře veřejné služby zdravotní.

Okolnosti, podmiňující nárok na příplatek ročních 120 Kč, musí vdova prokázati.

K § 18.

Vdově, jež nežila s manželem v době jeho úmrtí ve společné domácnosti, nepřísluší vůbec nárok na vdovský důchod, nebyl-li manžel povinen přispívati na její výživu.

K § 20.

Ježto lze při chorobě (odst. 1., č. 2., k § 11) — na rozdíl od poranění (odst. 1., č. 1., k § 11) — těžko stanoviti okamžik události, zakládající nárok na důchod invalidní, víže se tato událost v příčině sirotků, jichž otec zemřel následkem choroby, teprve na okamžik trvalého propuštění z činné služby vojenské (z úkonů válečných, ze zajetí).

Děti, počaté:

1. po poranění otce, jenž následkem poranění toho buď zemřel ještě v činné službě vojenské, neb byl uznán válečným invalidou při sociálně-lékařské prohlídce, neb

2. po trvalém propuštění otce z činné služby vojenské (z úkonů válečných, ze zajetí), byl-li otec uznán při sociálně-lékařské prohlídce válečným invalidou následkem choroby (odst. 1., č. 2., k § 11),

nemají nároku na důchod sirotčí.

Za nezaopatřeno považuje se dítě dotud, pokud matka (děd, bába) jsou nuceni přispívati k jeho výživě.

Poněvadž důchod sirotčí jest splatný v měsíčních lhůtách (§ 30), přísluší důchod sirotčí až do konce měsíce, v němž sirotek dokoná 16. rok nebo v němž před touto dobou přestane býti nezaopatřeným.

K § 21.

Nárok na sirotčí důchod mají nemanželské dítky, když nemanželské otcovství bylo soudně zjištěno neb mimosoudně uznáno; důkaz o tom musí podati zákonný zástupce dítěte.

K § 24.

Není-li vdovy (družky), jež by měla nárok na důchod vdovský, nesmí důchod všech sirotků (manželských i nemanželských) převýšiti 1800 Kč ročně.

K § 25.

Předkové jsou povinni prokázati všechny okolnosti, jež tvoří podmínky nároku na důchod předků; neschopnost k výdělku dlužno prokázati vysvědčením lékaře veřejné služby zdravotní.

K § 26.

Nárok na důchod vdovský, sirotčí neb předků uplatňuje se podáním řádně vyplněné a doložené přihlášky podle připojeného vzorce.

Vzorec přihlášky možno si vyžádati bezplatně u obecního představenstva místa bydliště vdovy (sirotků, předků), po případě u berního úřadu neb u zastupitelského úřadu našeho v cizině, jenž vyplácí řečeným osobám státní výživovací příspěvek.

Zmíněné berní úřady (zastupitelské úřady v cizině) budou stranám nápomocny při vyplnění přihlášek za předpokladu, že strany předloží všechny doklady, nutné k řádnému a přesnému vyplnění přihlášky.

Řádně vyplněné a doložené přihlášky nutno v tuzemsku podati neb zaslati okresnímu úřadu pro péči o válečné poškozence, příslušnému podle místa bydliště vdovy (sirotků, předků); v okresích, kde takový úřad není ještě zřízen, nutno přihlášku podati neb zaslati politickému úřadu první stolice (na Slovensku a v území Podkarpatské Rusi administrativní vrchnosti I. stolice), příslušnému podle místa bydliště vdovy (sirotků, předků).

V cizině nutno přihlášky podati neb zaslati příslušnému zastupitelskému úřadu Československé republiky.

Zmíněné okresní úřady (politické neb zastupitelské úřady) jsou povinny postarati se o případně nutné doplnění přihlášky a zašlou ji pak příslušnému zemskému úřadu pro péči o válečné poškozence, jenž rozhodne o přiznání důchodu.

Invalidé, kteří se přihlásili k sociálně-lékařské prohlídce (v tuzemsku podle vládního nařízení ze dne 23. dubna 1919, č. 224 Sb. z. a n., v cizině podle vládního nařízení ze dne 29. října 1919, č. 575 Sb. z. a n.), nemusí sice podati přihlášky k uplatňování nároku na důchod invalidní, ježto o přiznání důchodu toho rozhodne příslušný zemský úřad pro péči o válečné poškozence z moci úřední, ale jsou povinni prokázati přímo zemskému úřadu, že příjem jejich nepřesahuje hranice, vylučující nárok na důchod.

Sirotci, jimž zemře matka, nemusí nárok svůj na zvýšený důchod sirotčí uplatňovati formální přihláškou, nýbrž stačí pouhé předložení úmrtního listu matčina, s údajem případné změny poručníka, příslušnému zemskému úřadu pro péči o válečné poškozence.

K § 28.

Poněvadž sociálně-lékařská prohlídka, stanovená vládním nařízením ze dne 23. dubna 1919, č. 224 Sb. z. a n., a ze dne 29. října 1919, č. 575 Sb. z. a n., tvoří předpoklad pro přiznání důchodu invalidního, jsou z činné služby vojenské (z válečných úkonů ze zajetí) propuštění invalidé, kteří se v době vyhlášení zákona domnívají míti nárok na důchod invalidní, povinni přihlásiti se do jednoho roku od vyhlášení zákona, t. j. do 15. března 1921, ke zmíněné lékařské prohlídce, jinak zaniká jejich případný nárok na invalidní důchod. Zaopatřovací požitky, jež mají snad dotyční invalidé, zastaví se podle § 41. již po uplynutí 3 měsíců od vyhlášení zákona, nepřihlásí-li se invalidé ti v této lhůtě k lékařské prohlídce.

Vojíni, poranění po vyhlášení zákona, musí se do jednoho roku od tohoto poranění přihlásiti k sociálně lékařské prohlídce, jinak zaniká případný nárok na důchod invalidní, ovšem bez újmy případné výhody § 29, odst. 2., zákona.

Pro invalidy, následkem choroby (odst. 1., č. 2., k § 11) trvale propuštěné teprve po vyhlášení zákona z činné služby vojenské (z válečných úkonů, ze zajetí), nepočíná běh jednoroční lhůty k přihlášce k sociálně-lékařské prohlídce před okamžikem onoho propuštění z činné služby vojenské (z válečných úkonů, ze zajetí), vše to bez újmy případné výhody § 29, odst. 2.

V nálezu sociálně lékařské komise dlužno uvésti, od kterého dne nastalo pravděpodobně snížení výdělečné schopnosti aspoň o 20%.

Do jednoho roku od vyhlášení zákona musí uplatňovati přihláškou dle § 26. nárok svůj:

1. na vdovský důchod

a) vdovy, jejichž manželé padli nebo zemřeli před vyhlášením zákona,

b) manželky, jejichž manželé se stali nezvěstnými před vyhlášením zákona,

2. na důchod sirotčí sirotci, jejichž otcové padli, zemřeli neb se stali nezvěstnými před vyhlášením zákona;

3. na důchod předků rodiče (prarodiče), jejichž synové (vnuci) padli, zemřeli neb se stali nezvěstnými před vyhlášením zákona.

Přihláška vdov (sirotků, předků), bydlících neb se trvale zdržujících v cizině, jest učiněna včas, podána-li ve lhůtě § 28 u příslušného zastupitelského úřadu našeho v cizině, byť i došla k zemskému úřadu pro péči o válečné poškozence v Praze teprve po projití oné lhůty.

Zemře-li válečný invalida po vyhlášení zákona, musí jeho vdova (sirotci, předkové) uplatňovati případný nárok na důchod vdovský (sirotčí, předků) přihláškou do jednoho roku ode dne úmrtí; den úmrtí se do lhůty té nepočítá.

Ustanovení o vdovách (manželkách osob nezvěstných) platí obdobně pro družky (§ 15).

K § 29.

Muži, kteří v době vyhlášení zákona již byli propuštěni z činné služby vojenské (z válečných úkonů, ze zajetí) jakožto invalidé a kteří později tvrdí, že následkem vojenské služby válečné (válečných úkonů, útrap v zajetí) utrpěli ztrátu výdělečné schopnosti aspoň o 20%, mohou domnělý svůj nárok na důchod invalidní uplatňovati jen do 3 let od vyhlášení zákona, a to přihláškou k sociálně-lékařské prohlídce.

Lhůta tříletá netýká se však válečných invalidů, kteří v době vyhlášení zákona neměli nároku na důchod invalidní jen vzhledem k příjmu přesahujícímu hranici vytčenou v § 2 zákona, nebo vzhledem k ustanovením § 4 zákona.

Pro válečné poškozence, kteří se stanou státními občany československé republiky teprve na základě zákonných ustanovení, provádějících smlouvy mírové, počíná běh promlčecí lhůty § 28, případně § 29 teprve dnem, kdy přestane právo opce dle oněch zákonných ustanovení o nabytí státního občanství; váleční poškozenci ti musí však prokázati, že ve státě, jehož občany byli až do nabytí státního občanství československého, dle tamních právních předpisů včas uplatňovali případný nárok svůj na požitky válečných poškozenců.

Ve prospěch válečných poškozenců, kteří v den vyhlášení zákona prokazatelně beze své viny a proti své vůli meškali v cizině (na př. vojíni upadnuvší v zajetí a meškavší dne 16. března 1920 na Sibiři v Rusku a pod.) a mohli se vrátiti do území československé republiky na př. teprve 2 roky po vyhlášení zákona, prodlužují se lhůty § 28, případně § 29, 1. odst., o 2 roky, nejdéle však na 10 let od vyhlášení zákona.

Zhorší-li se podstatně zdravotní stav válečného invalidy následkem události, zakládající jeho nárok na důchod invalidní (k § 11), může invalida na průkaz posudku lékaře veřejné služby zdravotní, příslušného dle místa bydliště (trvalého pobytu) invalidova, požadovati u příslušného zemského úřadu pro péči o válečné poškozence přiměřené zvýšení svého důchodu, nejdéle však v době 10 let od přiznání prvotního důchodu. Zemský úřad nemusí se spokojiti předloženým posudkem a může dáti invalidu prohlédnouti svým úředním lékařem neb lékařem případně ještě působících sociálně-lékařských komisí.

K § 30.

Ode dne účinnosti zákona, t. j. od 1. května 1920, přísluší za předpokladu že splněny jsou všechny zákonem stanovené náležitosti, důchody na základě zákona těmto osobám:

1. **důchod invalidní** válečným invalidům, kteří byli propuštěni z činné služby vojenské (z válečných úkonů, ze zajetí) před 1. květnem 1920 a o nichž prohlásil nález sociálně-lékařské komise, že snížení výdě-

lečné schopnosti o nejméně 20% následkem válečné služby vojenské (válečných úkonů, útrap v zajetí) nastalo nejpozději 30. dubna 1920;

2. důchod vdovský

a) vdovám (družkám) po vojínech (povolancích k válečným úkonům, zajatcích nebo rukojmích), kteří padli neb zemřeli před 1. květnem 1920.

b) manželkám (družkám) vojínů (povolanců k válečným úkonům, zajatců neb rukojmí), kteří se stali nezvěstnými před 1. květnem 1920;

3. důchod sirotčí dětem vojínů (povolanců k válečným úkonům, zajatců neb rukojmí), kteří padli, zemřeli neb se stali nezvěstnými před 1. květnem 1920;

4. důchod předkův rodičům (prarodičům) vojínů (povolanců k válečným úkonům, zajatců neb rukojmí), kteří padli, zemřeli neb se stali nezvěstnými před 1. květnem 1920.

Ježto zemské úřady pro péči o válečné poškozence mohou vzhledem k velkému počtu případů přiznati, vyměřiti a poukázati důchody jen postupně, budou vojenské zaopatřovací požitky (invalidní pense a příplatek za zranění) podle zákona ze dne 27. prosince 1875, č. 185 ř. z., případně uher. zák čl. LI. z roku 1875, vdovská pense a vychovávací příspěvky podle zákona ze dne 19. března 1907, č. 86 ř. z., a 27. dubna 1887, č. 41 ř. z. případně podle uherských zák. čl. XVI. z roku 1907 a čl. XX. z roku 1887, státní vyživovací příspěvky podle zákona ze dne 30. září 1919, č. 530 Sb. z. a n., a státní příplatky podle zákona ze dne 28. března 1918, č. 119 ř. z., případně uherského zák. čl. XV. z roku 1915, vypláceny prozatím dále až do doby, kdy bude — se zpětnou účinností — poukázán důchod podle tohoto zákona, ovšem vzhledem k § 40. proti zúčtování na tento důchod.

Jakmile zemský úřad pro péči o válečné poškozence přizná a vyměří důchod, oznámí to s údajem dne, od kterého hodlá důchod poukázati k pravidelné výplatě (v tuzemsku prostřednictvím poštovního úřadu šekového, v cizině prostřednictvím našich zastupitelských úřadů) jednak vojenské pensijní likvidatuře, jednak bernímu úřadu (v cizině příslušnému zastupitelskému úřadu) se žádostí, aby od onoho dne zastavena byla výplata jednak vojenských zaopatřovacích požitků, jednak státního vyživovacího příspěvku a státního příplatku; vojenská pensijní likvidatura, případně berní úřad (zastupitelský úřad v cizině) sdělí na to neprodleně zemskému úřadu pro péči o válečné poškozence, jaký celkový peníz budou tvořiti u dotyčného důchodce vojenské zaopatřovací požitky, případně státní vyživovací příspěvky a státní příplatky od 1. května 1920 až do dne, od kterého hodlá zemský úřad poukázati důchod k výplatě.

Zemský úřad pro péči o válečné poškozence provede pak s dřívějším likvidujícím nebo censurujícím účetním orgánem zúčtování těchto vojenských zaopatřovacích požitků (případně státních vyživovacích příspěvků a státního příplatku) na důchod přiznaný podle zákona o požitcích válečných poškozenců.

Příklad:

Válečnému invalidovi N., jenž pobírá za sebe invalidní pensi ročních 72 Kč, příplatek za zranění ročních 192 Kč a státní příplatek podle zákona ze dne 28. března 1918, č. 119 ř. z., ročních 576 Kč (648 Kč — 72 Kč invalidní pense), za manželku a 14leté dítě pak státní vyživovací příspěvek denních 4 Kč, bude přiznán zemským úřadem pro péči o válečné poškozence od 1. května 1920 invalidní důchod ročních 1800 Kč s příplatkem na dítě ročních 180 Kč a s drahotní přirážkou (až do konce 1920) měsíčních 75 Kč; hodlá-li tudíž zemský úřad pro péči o válečné poškozence počíti s výplatou důchodu od 1. září 1920, bude nutno na tento důchod zúčtovati:

a) invalidní pensi a příplatek za zranění za dobu od 1. května do 31. srpna 1920 (4×6 Kč + 4×16 Kč) = 88 Kč, jichž výplata se děje vojenskou pensijní likvidaturou, a

b) státní příplatek invalidův a státní výživovací příspěvek za dobu od 1. května do 31. srpna 1920 (4×48 Kč + 123×4 Kč) celkem 684 Kč, jichž výplata se děje berním úřadem.

Poněvadž za dobu od 1. května do 31. srpna 1920 připadá na důchod invalidní s příplatkem na dítě a s přirážkou drahotní celkem 960 Kč (4×150 Kč + 4×75 Kč + 4×15 Kč), zúčtuje se z toho 772 Kč na vojenské zaopatřovací požitky, státní příplatek a státní vyživovací příspěvky, takže zemský úřad pro péči o válečné poškozence poukáže válečnému invalidovi N. za dobu od 1. května do konce srpna 1920 efektivně doplatek 188 Kč a od 1. září 1920 počínajíc běžný důchod.

Obdobně dlužno postupovati při poukazech důchodů, na něž vznikl nárok teprve po započetí účinnosti zákona.

Vdovám, jejichž manžel zemřel 1. května 1920 nebo po tomto dni v květnu 1920, přísluší důchod vdovský od 1. června 1920 atd.

Podobně je tomu u důchodu sirotčího neb předků, zemře-li otec (syn) 1. května neb průběhem května 1920 atd.

Důchod vdovský (sirotčí, předků) přísluší tedy v pravidelných případech od 1. dne měsíce následujícího měsíci, v němž zemřel manžel (otec, syn).

K § 31.

Zjistí-li zemský úřad pro péči o válečné poškozence, že příjem válečného poškozence důchodce v předchozím kalendářním roce překročil hranici § 2 zákona, musí další výplatu důchodu ihned zastaviti; rovněž tak v případech úmrtí důchodce, nedovoleného odchodu důchodce do ciziny, v případě úplné kapitalisace důchodu a v případě zbavení důchodce volebního práva do obcí trestním rozsudkem.

Soudy jsou povinny sděliti příslušnému zemskému úřadu pro péči o válečné poškozence:

1. každý rozsudek, jímž byl válečný poškozenec zbaven volebního práva do obcí (§ 3, č. 4., zákona ze dne 31. ledna 1919, č. 75 Sb. z. a n.);

2. každé úmrtí válečného poškozence, o němž zvěděly z úmrtního zápisu.

Povinnost sděliti úmrtí válečného poškozence příslušnému zemskému úřadu postihuje též správce úmrtních matrik a notáře, pokud obstarávají úmrtní zápisy.

Invalidní důchod dlužno zastaviti, zjistí-li se dodatečnou prohlídkou sociálně-lékařskou (předsevzatou na základě vládního nařízení ze dne 23. dubna 1919, č. 224 Sb. z. a n., neb ze dne 29. října 1919, č. 575 Sb. z. a n., případně na základě nařízení, jež vstoupí na jejich místo), že následkem zlepšení zdravotního stavu dotyčného válečného invalidy snížení jeho výdělečné schopnosti nedosahuje již 20 proc.

Zjistí-li se podobným způsobem, že výdělečná schopnost válečného invalidy se podstatně zlepšila, sníží zemský úřad přiměřeně dosavadní důchod.

Provdá-li se vdova (družka), dlužno důchod ihned zastaviti; ostatně dlužno postupovati dle § 19.

Příplatek na děti se zastaví před dosaženým 16. rokem toho kterého dítěte, přestane-li dítě býti nezaopatřeným; podobně je tomu u důchodu sirotčího.

K § 35.

Do lhůty 60 dnů, v níž dlužno podati stížnost do výměru o důchodu, nezapočítává se den doručení výměru. Je-li poslední den lhůty neděle neb všeobecný svátek, končí lhůta nejbližším dnem všedním.

Podána-li stížnost poštou, je lhůta dodržena, byla-li stížnost prokazatelně podána u poštovního úřadu alespoň posledního dne lhůty, byť

i byla doručena okresnímu úřadu pro péči o válečné poškozence (politickému úřadu I. stolice, na Slovensku a v území Podkarpatské Rusi administrativní vrchnosti I. stolice, zastupitelskému úřadu našemu v cizině po uplynutí lhůty.

K § 42.

50% přirážka se nevyplácí ke zvýšením invalidního důchodu podle § 9, k příplatkům na děti podle § 10 a k příplatku 120 Kč ke vdovskému důchodu podle § 17, 2. odst., zákona.

Výjimečné ustanovení § 2 zákona, že válečnému poškozenci, jehož příjem nad 4000 Kč je menším nežli součet ze 4000 Kč a z důchodu (§ 6), jenž by válečnému poškozenci jinak příslušel, jest přiznati důchod v částce doplňující tento součet, neplatí v příčině 50% přirážky.

Článek II.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. května 1920, a to také na území postoupeném Československé republice podle mírové smlouvy ze dne 28. června 1919 Německem, pokud území to bylo převzato do správy Československé republiky.

Článek III.

Ministru sociální péče se ukládá, aby je provedl v dohodě se zúčastněnými ministry.

Švehla v. r.,
v zastoupení ministerského předsedy.

Dr. Veselý v. r.
Dr. Beneš v. r.
Sonntág v. r.
Habrman v. r.
Staněk v. r.
Prášek v. r.
Kloťáč v. r.
Dr. Šrobár v. r.
Dr. Winter v. r.
Dr. Hodža v. r.
Dr. Heidler v. r.
Hampl v. r.

Dr. Franke v. r.

Příloha k nařízení ze dne 4. května 1920, č. 346 Sb. z. a n.

Přihláška

o důchodu na základě zákona ze dne 20. února 1920, č. 142 Sb. z. a n., o požitcích válečných poškozenců.

1. Jméno, příjmení a bydliště žadatele (žadatelky, žadatelů) s údajem, zdaž se žádá důchod vdovský, sirotčí či předků v .....
.....
.....

2. Doklad o československém státním občanství žadatele:
(Domovský list obce .....ze dne..... 1920)
(Domovské listy, vystavené před 1. lednem 1920, musí míti potvrzení nezměněné platnosti.)

3. Jméno a příjmení vojína*), od něhož žadatel odvozuje svůj nárok na důchod .....
.....

4. Rodinný vztah žadatele k tomuto vojínu
(zdaž je žadatel (žadatelka) manželkou, či dítětem, či rodičem onoho

*) Vojínům jsou na roveň postaveni muži povolaní k válečným úkonům a civilní váleční zajatci (rukojmí).
Nehodící se dlužno škrtnouti.

vojína) .....
Doklad údaje toho (rodný neb oddací list, výtah z matriky neb jiné úřední osvědčení) .....

5. Den a místo úmrtí vojína (údaje o nezvěstnosti) .....

.....

Doklad toho: a) úmrtní list vystavený .....
jméno matričního úřadu
v ..... dne .....
b) úřední osvědčení .....
jméno úřadu
v ..... dne .....

6. Bezprostřední příčina úmrtí dle údaje úmrtního listu .....

.....

Zemřel-li vojín teprve jako invalida, údaj $\frac{\text{poranění}}{\text{choroby}}$ následkem $\frac{\text{kterého}}{\text{které}}$ byl uznán invalidou .....

7. Poslední bydliště vojínovo před úmrtím (před dobou, od kdy nezvěstným) s údajem soudu pozůstalostního .....

8. Údaj vojenského tělesa, u něhož vojín naposled sloužil .....

.....

9. Poslední vojenská hodnost vojínova s dokladem příslušného vojenského úřadu, že se nejedná o poddůstojníka z povolání .....

10. Zemřel-li vojín teprve jako invalida, údaje o jeho a) invalidní pensi (přídavku za zranění a pod.) a b) příplatku dle zákona ze dne 28. března 1918, č. 119 ř. z. .....

Doklad předchozích údajů: a) Platební rozkaz .....
jméno vojenského úřadu
v ..... ze dne .....
b) platební arch ..... v ..... ze dne .....
jméno vyživovací komise

11. Datum sňatku a doklad toho (oddací list .....
jméno matričního úřadu
v ..... ze dne .....

12. Doklad, že žadatelka-manželka žila se zemřelým (nezvěstným) manželem ve společenství manželském, případně, že manžel byl povinen přispívati na její výživu. Jedná-li se o družku doklad, že žila s mužem aspoň 1 rok nepřetržitě, nežli muž padl, byl poraněn, stižen chorobou ve službě vojenské, nebo nežli nastoupil službu vojenskou .....

13. Rodá data žadatelky-manželky (družky) a doklad toho .....

.....

14. Rodná data žadatelů-dítek a doklady toho spolu s osvědčením o nezaopatřenosti dítek a s údajem poručníka a soudu poručenského .....

.....

15. Rodná data žadatelů-rodičů a doklady toho spolu s osvědčením, že jsou neschopni k výdělku a že zemřelý (nezvěstný) syn nebo vnuk přispíval podstatně k jejich výživě, nebo že lze důvodně za to míti, že by tak učinil, kdyby byl na živu .....

.....

16. Zaměstnání žadatelů a osvědčení o tom .....

.....

17. Příjem žadatele a všech osob, k jejichž výživě žadatel podle zákona jest povinen přispívati a jež s ním bydlí ve společné domácnosti, v roce 1919 s přesným údajem těchto osob:

	a) žadatele	b) osob, k jejichž výživě žadatel jest povinnen přispívati a jež s ním bydlí ve společné domácnosti
A. z držby pozemkové a lesní		
B. z budov		
C. ze samostatných podniků a zaměstnání		
D. z požitků služebních, výslužných a zaopatřovacích		
E. z jmění kapitálového		
F. z ostatních odvětví příjmu		
Srážky připuštěné zákony o dani z příjmu		

Poznámka k A. až F.: Nutno udati číslo knihovní vložky a katastrální obce, popisné číslo domu, sídlo a druh podniků, jméno, podnik a sídlo zaměstnavatele, přesné označení požitků výslužných (zaopatřovacích), druh rent, úroků atd.

18. Výše předepsané daně z příjmu za rok 1918 a doklad toho.....

19. Doklady o pravdivosti údajů o výši příjmu [při příjmu z požitků služebních nutno vykázati se stvrzenkou zaměstnavatele o výši služného (mzdy)] .....

20. Data o válečných požitcích zaopatřovacích, jež se dosud vyplácely žadatelům:

a) o vojenské pensi vdovské (sirotčí). Údaje, kolik obnáší pense, kolik příspěvek vychovávací a pod., jež byly přiřknuty .....
jméno
..... v .....
vojenského úřadu
dne ..... č. .....
počínajíc od .....
den, měsíc a rok

b) o příspěvku vyživovacím. Příspěvek vyživovací byl přiřknut výnosem okresní (zemské) komise vyživovací v .....
ze dne ..... ve výši ..... K ..... h .....
denně počínajíc od .....
den, měsíc a rok
a vyplácí se u .....
jméno úřadu berního (zastupitelského v cizině)

c) o příplatku dle zákona ze dne 28. března 1918, č. 119 ř. z. (případně dle uherského zákona čl. XV. z roku 1915).
Příplatek byl přiřknut výnosem okresní (zemské) komise vyživovací v ..... ze dne .....
ve výši ..... K ..... h měsíčně počínajíc od .....
den, měsíc a rok
a vyplácí se u .....
jméno úřadu berního (zastupitelského v cizině).